

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16.07.2025
Sayı : 1286

10/2977

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk işçiliği, mevcut sistemin yarattığı toplumsal, ekonomik ve sosyal bir sorundur. Sosyal adalet, çocuk hakları ve insan onuruna yaraşır bir yaşam açısından ülkemizin en önemli ve kalıcı problemlerinden biridir. Anayasa'nın 17. ve 50. maddeleriyle güvence altına alınan yaşama, gelişme ve korunma haklarına rağmen binlerce çocuk, eğitim hakkından mahrum bırakılmakta ve ağır, tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadır. Oysa bu çocuklar, nitelikli ve eğitilmiş bireyler olarak geleceği inşa etmek üzere topluma kazandırılmalıdır.

Ülkemizde çocuk işçiliği yaygınlaşmakta, iş cinayetlerinde çocuklar hayatını kaybetmekte ya da engelli kalmaktadır. Çocuk işçiliğinin tüm boyutlarıyla ve temel nedenleriyle kapsamlı bir şekilde araştırılması, mevcut sosyal ve hukuki mekanizmaların yetersizlerinin ortaya konulması ve çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik kalıcı, bütüncül ve bilimsel temelli politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98. maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Aliye TIMİSİ ERSEVER
Antalya Mv.

Sezen TANDIR
Diyarbakır Mv.

Aliye TIMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

Ahmet Bican SARIGÜN
Edirne Mv.

Melih Meriç
Gaziantep Mv.

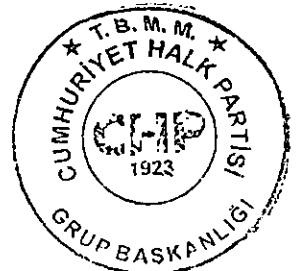
Tücher ATEŞ
Bolu Mv.

İzzet ERYILMAZ
Gölcük KİŞ.
Mev. Mv.
Gökçe

Vecdi BIRDAL
Kırklarek Mv.

Seray BEHTER
Konya Mv.

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa M.V.
M. = 8

GEREKÇE

Çocuk işçiliği, yalnızca ekonomik değil; sosyal adalet, çocuk hakları ve insan onuruna yakışır çalışma ilkeleri açısından da ülkemizin en yakıcı sorunlarından biridir. Anayasa'nın 17. ve 50. maddelerinde güvence altına alınan yaşama, gelişme ve korunma hakkına rağmen binlerce çocuk, eğitim hakkından mahrum bırakılarak ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaktadır.

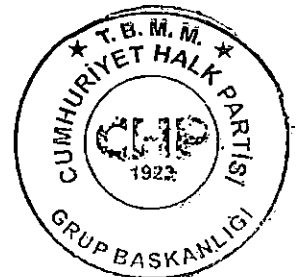
Konuya ilişkin ilgili meslek kuruluşları ve sendikaların raporları, çocuk işçiliğinin kayıtdışı, güvencesiz ve düşük ücretli sektörlerde her geçen yıl yaygınlaştığını göstermektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) verilerine göre, 2013–2025 yılları arasında en az 770 çocuk işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Yalnızca 2024 yılında en az 71 çocuk işçi; 2025 yılının ilk beş ayında ise en az 28 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. Bu ölümlerin çoğunluğu tarım, inşaat, sanayi ve hizmet sektörlerinde meydana gelmekte; yaş grubu bazında bakıldığında ölümlerin %34'ü 5–14 yaş aralığında, %66'sı 15–17 yaş aralığında gerçekleşmektedir. Özellikle 5–14 yaş grubunun tamamen çalıştırılması yasaktır ancak bu çocuklar kayıt dışı mevsimlik tarımda, atölyelerde, sokakta veya aile işçiliği kapsamında çalıştırılmaktadır.

Çocuk işçiliğinin temel nedenleri arasında derinleşen yoksulluk, tarımsal gelirlerin yetersizliği, ailelerin sosyal desteklerden mahrum kalması ve eğitime erişimdeki bölgesel eşitsizlikler öne çıkmaktadır. Öte yandan MESEM benzeri uygulamalarla mesleki eğitim sistemi, çocukların erken yaşta işgücüne katılımını meşrulaştırmakta; Organize Sanayi Bölgeleri'nin yaygınlaştırılmasıyla sanayi ve hizmet alanlarında ucuz çocuk emeği önemli bir paya sahip olmaktadır. Bu yapı, Türkiye ekonomisinin dünya pazarlarına ucuz işgücü ihracı üzerinden konumlanmasının bir sonucudur.

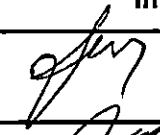
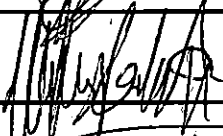
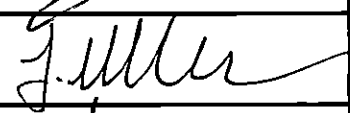
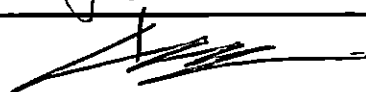
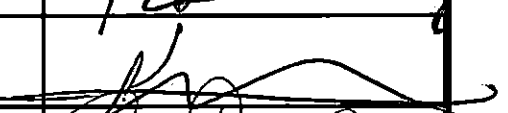
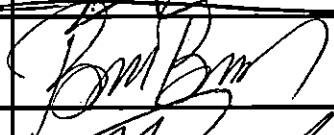
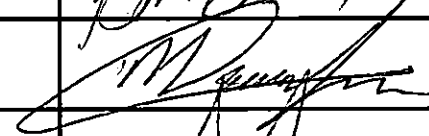
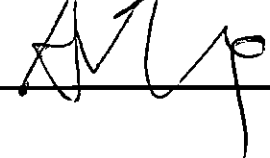
Çocuk işçiliği sadece iş cinayetleriyle sınırlı kalmamakta; uzun çalışma saatleri, düşük ücret, iş kazaları, kalıcı sakatlanmalar, psikolojik ve fiziksel gelişimde gerilik, eğitim hakkının gaspı gibi pek çok ciddi sorunu da beraberinde getirmektedir. Özellikle tarımda çocuk işçiliği yaygınlaşmakta; mevsimlik tarım göçüyle birlikte çocuklar aileleriyle beraber il il dolaşmakta, okul devamlılığı sekteye uğramaktadır.

Çocuk işçiliğinin önlenmesi, ülkemizin taraf olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin bir gereğidir. Ancak resmi verilerin eksikliği, kayıt dışı alanlarda yapılan denetimlerin yetersizliği ve çocuk işçiliğinin görünmez kılınması, toplumsal vicdanı derinden yaralamaktadır.

Bu nedenlerle; çocuk işçiliğinin yapısal boyutlarının tam anlamıyla ortaya konulması, verilerin güncel ve şeffaf biçimde paylaşılması, yerel ve ulusal düzeyde önleyici sosyal politikaların geliştirilmesi, çocukların eğitim, barınma ve beslenme hakkının güçlendirilmesi için kapsamlı bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması acil bir ihtiyaçtır.

1286. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Fahri Özbek	Kırklareli	
Ömer Fethi Güreş	Niğde	
³ Mahir POLAT	İzmir	
⁴ Veli Ağababa	Malatya	
⁵ Servet Mullaoglu	Hatay	
⁶ Deniz Yavuzyılmaz	Zonguldak	
Kadir Durmuş	Tokat	
⁸ Mehmet Korkmaz	Kocaeli	
Bekir Boşvergin	Muş	
Mehmet Tahtacı	Görüm	
¹¹ Aşkın Genç	Kayseri	
¹²		
¹³		
¹⁴		
¹⁵		
¹⁶		
¹⁷		
¹⁸		
¹⁹		
²⁰		

